

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatus De Schismate

Longueval, Jacques

Lovanii, [1718]

Caput VIII. De Libertatum Gallicanarum abusu ad fovendum Schisma.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64915)

CAPUT VIII.

De Libertatum Gallicanarum abusu
ad fovendum Schisma.

§. I.

Qui de Libertatibus Gallicanis scripserunt auctores, eas ad fovendum Schisma perperam extenderunt.

Quemadmodum verarum Libertatum Gallicanarum sanctus est usus legitimus, ita inductus à Novatoribus abusus periculosissimus. Mirum est ni sentiat Ecclesia Gallicana profundum sibi infligi vulnus, sicamque lateri hæere, dum sub fucato prætextu libertatis ad veram servitutem redigitur, rupto inter hanc & Sedem Apostolicam vinculo unitatis. Haud esset demonstratu difficile eo collimare eos, qui nil nisi libertatum istarum jura crepant. Verùm ne in delicata materia cespitemus, Dominum de Marca loquentem audiamus. Testimonium ejus Gallicæ Magistratibus nequit esse suspectum. Prius enim Foro sæculari præfedit, quam præfideret Clero: primaque reipsa Magistratus occupabat Sedes, quo tempore librum *De concordia Sacerdotii & Imperii* composuit.

In ipso Operis sui exordio fatetur, duobus Tomis, quorum titulus est, *Libertates Ecclesiæ Gallicanæ*, aliquot contineri impias sententias: nimirum, *nihil juris in Gallicanas Ecclesias Romano Pontifici sex primis sæculis competitivisse*: Clodoveo
tempo-

temporibus Regem summum in terris, & primum à Christo Caput Ecclesia Gallicana fuisse, non autem Papam: non licere Papam extra Diocesim suam excommunicationes ferre: & ejus generis alia. Hæc porro dogmata in Ecclesiam Gallicanam intrudere, quid quæso aliud est, quàm in Regno Christianissimo doctrinam & Hierarchiam Anglicanam stabilire?

Dominus de Marca alio loco refert septem dogmata Apostolicæ Sedi injuriosissima, quæ non solum à Carolo Molinæo, sed ab aliis quoque qui de Libertatibus scripserunt, tradita fuisse testatur. Horum septimum erat, Gallis competere jus eligendi & constituendi supremum aliquem Patriarcham, si Pontifex regis rationibus sese non accommodet. Quæ dogmata vir doctissimus, etiam dum Magistratum gereret, maximè est detestatus, declaravitque, omnes suas rationes & consilia ad restaurandam Ecclesie auctoritatem spectasse, & impugnandas novas regulas, quæ in Curias seculares ab iis qui harum rerum minus periti sunt, paulatim inducuntur. Post hæc an decorum est citare velut totidem Nationis Gallicæ oracula auctores istos, qui de his Libertatibus scripserunt?

Multo minus suspectum esse debet datum à Conventu Cleri anno 1682. testimonium. Hujus Conventûs Prælati, quantumvis Libertatum Gallicanarum tenacissimi, falsi nihilominus sunt nonnullos iis abuti ad solvendum vinculum unitatis. Non desunt qui tuendarum libertatum prætextu non timent S. Petri labefactare Primatum, uti & Successorum ejus Romanorum Pontificum à Christo institutorum, obedientiamque ipsis ab omnibus Christianis debitam, ac violare Sedis Apostolicæ Majestatem, cunctis

Litura
Censuræ
Romanæ,
inter Pro-
legom.
edit. ult.
Marca in-
ter Prole-
gom Con-
cordiæ
p. 54.

Nationibus venerabilem : in qua Sede prædicatur fides , & unitas conservatur.

Prætenſi illi Libertatum Gallicanarum patroni, Pontifici ſemper contrarii, teſte Cardinale de Rochefoucault prætendunt, Catholicos ſe eſſe, non Romanos, ſed Gallos, eãdem abſurditate ac ſi dicerent, univerſales ſe eſſe, ſed ſingulares. Ad mali hujus venenum detegendum, inſpicere duntaxat opus eſt cenſuram Cleri contra librum de Libertatibus latam.

§. II.

*Cenſura Cleri Gallicani contra librum
cui titulus : Libertates Eccleſiæ
Gallicanæ.*

Quamprimum liber ille lucem aſpexit, quotquot tum temporis Pariſiis verſabantur Epiſcopi, apud Cardinalem de Rochefoucault convenerunt, & ad omnes Galliarum Prælatos ſequentem miſerunt Epiſtolam, quã eis notam facerent latam contra hoc opus Cenſuram.

*In hac regni Metropoli, abſque nomine auctoris & authentico privilegio recens impreſſa ſunt volumina duo, quorum prioris titulus eſt : De juribus & Libertatibus Eccleſiæ Gallicanæ 1639. Poſterioris : Probationes Libertatum Eccleſiæ Gallicanæ 1639. Libri hi non per veſtras ſolum Diœceſes, ſed per exterarum quoque nationes ſpargentur. Dæmon enim, hæreſum atque hujusmodi librorum auctor & artiſex, has facies non niſi ad ſpargendum incendium excitat... Quantum dulcis & amabilis eſt iſtorum librorum titulus, tantum ſub eo latet veneni mortiferi. Itaque infelix
hic*

hic compilator, quicumque sit, eos est imitatus, qui toxicum, ne respuatur, sub melle occultant. Nemo Christianam fidem, Ecclesiam Catholicam, Ecclesiasticam disciplinam, Regisque ac regni incolumitatem impugnavit doctrinâ periculosiori quàm lateat sub hoc titulo specioso. Sanè compilator hic more Hæreticorum & Schismaticorum bonas malis miscuit, & tot falsis, quas detestamur, & hæreticis Libertatibus vera quadam Regis jura, & privilegia Ecclesiæ Gallicanæ inseruit.... Notum vobis facimus, publico nos judicio declarasse, utrumque volumen singulis ferè lineis perniciosum esse, ubique Hæreticum, Schismaticum, impium, verbo Dei contrarium, &c. 9. Febr. 1639. Privatum Regis Concilium eundem librum suppressit.

Itaque inter libertates Gallicanas præteritas quædam sunt falsæ, Schismatica, Hæretica, fidei Christiana & Religionis Catholica regulas impugnant, ac denique Regis regnique salutis contraria. Rei hujusce veritas ex citata Cleri Censura patescit. Non est cur Galliarum Episcopi gratias agant editoribus novorum Monumentorum Cleri, qui in ultima editio-
ne hoc, quod citavimus, Monumentum Prædecessoribus suis gloriosissimum suppresserunt.

§. III.

Difficultas determinandi in quo præcisè Gallicanæ libertates consistant, ab usum earundem faciliorem reddit.

DE libertatibus suis loquuntur Galli omnes: in quo sitæ sint, explicat nemo, paucique præstare id possent. Materix per se
F 4 obscuræ

obscuræ tenebras duplicat mira diversitas sentiendi, cui nullam auctores antiqui adferre lucem possunt, cum teste recentiore historico Gallo nulla usquam ante seculum decimumtertium mentio fiat *libertatum Ecclesia Gallicana.*

D Fleury
Hist. Ec-
clesiast.
tom. 17.

Fateor convenire passim omnes in eo, quòd controversæ libertates consistant in jure sequendi Canones antiquos: sed rem parum aut nihil elucidat hæc definitio. Qui sunt enim antiqui hi Canones? Quem obtinere debent antiquitatis gradum? Si in usum disciplinæ Ecclesiæ Gallicanæ revocare quis vellet partem maximam Canonum antiquorum, nonne se opponerent supremæ regni Curia? An non pro temporum varietate varianda quandoque est Ecclesiæ disciplina? A quo autem de necessitate mutandæ hujusmodi disciplinæ est judicandum, nisi à Pontifice, Episcopis, Conciliis generalibus?

Ab annis circiter quinquaginta Bullæ Pontificum coeptæ sunt primùm in publicas supremarum Curiarum tabulas referri; ususque tam recens inter libertates Gallicanas hodie numeratur: neque multò antiquius contra has Bullas interpositis appellationibus exceptum fuit. An hæ exceptiones appellationesque antiquorum aut recentium Canonum auctoritate nituntur? Discernendum probandumque imprimis foret, quid ceteris Catholicis Nationibus plus hic juris habeant Galli, & quo id titulo acquisiverint. Sed de hac re altum apud omnes silentium. Dignum est admiratione, quòd D Du Puy ad probandas *Ecclesia Gallicana libertates* nihil adferat præter decreta Curiarum laicarum, & extracta quædam

quædam ex publicis tabulis Universitatum.

Ex hac rerum incertarum caligine Novatores attollentes caput, quidquid Pontificum & Episcoporum auctoritati contrarium machinantur, libertatum Gallicanarum fucò colorant. Nulla est amplius, si hos audimus, Ecclesiæ libertas, sed mera servitus, quâ laicæ jurisdictioni Christi Sponsa subijcitur.

De hac servitute anno 1614. coram Rege conquestus est Clerus Gallicanus. *Tantum abest, inquit Episcopi, ut Judices seculares justas Ecclesiæ Gallicanæ Libertates defendant, iisque regnum tuum ornent ac protegant, ut eas potius adeo densis tenebris involvant, ut quod in defensionem cedere oporteret, vertatur in oppressionem Ecclesiæ. Cujusce rei causa est, tum ipsa materia obscuritas, tum studiosa illa perplexaque suspensio, quâ animos in incerto tenent.*

Hæc Laïcarum Curiarum juris alieni usurpatio scriptori cuidam præbuit occasionem definiendi, Libertates Ecclesiæ Gallicanæ nihil aliud esse quàm *oppressionem jurisdictionis Ecclesiasticæ à Laïca, & depressionem auctoritatis Romani Pontificis à Clero Gallicano.*

§. IV.

Infalibilitas Pontificis, & supra Concilium auctoritas non officit Libertatibus Ecclesiæ Gallicanæ.

Dominum de Marca iterum hac de re differentem audiamus. Sepositâ tantisper viri auctoritate, nemo sapiens argumentis ejus non vincetur. Solet, inquit, à

Libel. supplex Regi oblatus art. 24.

Tract. de Libert. Gallic p. 39. Leodii anno 1684.

Marca de Concord. l. 3. c. 7.

menicum

menicum superius esse Summo Pontifice; unde sequatur nihil à Sedis Apostolicae Prasulibus tentari posse, quod Synodorum Generalium definitionibus adversetur.... Attamen si cum bona Magistrorum venia, id quod sentio liberè profiteri liceat; existimo Libertates Ecclesie Gallicanae hoc axioma non omnino niti. Qui Romani Pontificis odium in has Libertates concitant, id præcipuè urgent, eas alia ratione constare non posse, quàm Apostolicae Sedis dignitate in eo maximè imminuta, quòd Pontifex Concilii Generalis auctoritati subjiciatur. Attamen hac sententia, etsi in Schola Parisiensi & ceteris hujus regni Academiis certissima habeatur, in Foro apud nos non disceptatur; qui Libertates perinde tuemur, si de Concilii Generalis novis Decretis, ac si de Romani Pontificis Constitutionibus agatur. Quin etiam receptos mores & consuetudines Ecclesie Gallicanae, nostro usui commodas, adeo retinemus, ut etsi Canone Concilii Generalis destituamur, quo illa firmata sint, tamen ab iis nobis discedendum esse non censeamus. Quare non est quod hæreamus in ea regula, quæ Romanis stomachum movet, & quæ rebus nostris non prospicit, ut par est. Fruatur Summus Pontifex aut æquo jure cum Conciliis Generalibus, aut superiori: illud unum in Foro expendetur, an nova Constitutio, vel novum Rescriptum rebus Gallicanis consulat. Si receptos Canones vel receptos mores infringat aliquo pacto, ejus ratio non habebitur, nisi consensu publico accedente.

Dicamus quod res est. Si Decreta Pontificum Libertatibus suis contraria, ex eo præcisè capite admittere recusent Galli, quòd Papa non sit infallibilis; quo prætextu rejicere poterunt Decreta Concilii Generalis, quæ iisdem Libertatibus existimant contraria, quod variis Concilii Tridentini Decre-

tis factum arbitrantur? Quare si Generalis Synodi infallibilitate nullum putent Libertatibus suis adferri præjudicium, quid est quòd Pontificis infallibilitate terreantur?

Parum ergo libertates suas muniunt, si has Pontificum infallibilitate everti prætendant. Præterea si libertates hæc in sola opinione, Pontificem in rebus fidei definiendis fallibilem statuente, fundentur; fundamento nituntur admodum ruinoso. In sola Gallia hæc defenditur opinio, quæ ipsis etiam Gallis, Gersone & Majore fatentibus, ante seculum decimumtertium fuit ignota. Quin ad annum usque 1682. de Pontificis infallibilitate sententia in ipsa Gallia fuit communior: quo primùm tempore, ob turbas enatas, nonnullos Romam vexandi incessit libido. Gallisne utile foret & decorum fateri, S. Thomam, S. Bonaventuram, Cardinales Perronium, Richelium, de Rochefoucault, Doctores Duvallium, Mauderum &c. Patrem Thomassinum, ipsosque Cleri Gallicani Conventus, asserendo Pontificis infallibilitatem, Libertates Gallicanas funditus evertisse? Quod si ea ipsorum sententia iis libertatibus nihil offecerit, eccur tam invidiosè sine causa traducitur?

§. V.

Quanta sint auctoritatis, quos cen libertatum Gallicanarum patronos nonnulli suspiciunt.

Patronus earum Libertatum princeps habetur Gersonius, quòd Theologorum sit primus, qui Concilii supra Pontificis aucto-

auctoritatem in rebus fidei dirimendis erexerit. Sed 1. jam demonstratum est, ex hac opinione Libertates Gallicanas nihil habere praesidii 2. Eam opinionem tempore Schismatis excogitavit Gersonius, ut eo facilius schismatica tolleretur divisio, quâ ob duos de Tiara confluentes Pontifices Ecclesia scindebatur. Porro extra dubium est, cum de vero inter duos Pontifice ambigitur, & quis eorum legitimus sit habendus ignoratur, eo casu Concilium Pontifice esse superius. Si ultra hos limites opinionem suam extenderit Gersonius, non id fecit nisi ut firmius stabiliret Concilii auctoritatem, ad tollendum Schisma necessariam. 3. Non oportet genuinum Gallum tanti facere Gersonii auctoritatem contra Pontificem, si expendat, eam pari jure verti posse contra Regem: neque enim plus Regibus quam Pontificibus favet. Potestatem communitati adscribit Gersonius auctoritatis deponendique Reges, & loco plus quam uno tyrannicidium esse licitum docet. *Si Princeps, inquit, Subditos manifestè & cum obstinatione in injuria & de facto persequatur; tunc regula hac naturalis: VIM VI REPELLERE LICET: locum habet. Et id Seneca in Tragædiis, NULLA DEO GRATIOR VICTIMA QUAM TYRANNUS.*

Gerson
Concil. 7.
ad Principes contra adulators t. 4. nov. edit. p. 614. & alios.

Præterea inter Libertatum patronos recensentur Major & Almainus. Sed 1. ambo isti Theologi, dissidio Ludovici XII. cum Julio II. flagrante scripserunt. 2. Ut Concilio subjiciant Pontificem, communitati subjiciunt Regem; afferuntque jure legitimo usos fuisse Gallos, dum Childerico sceptrum coronamque extorserunt.

Lau-

Launoïus quoque & Richerius, sub specioso defendendarum Libertatum prætextu, deprimere auctoritatem Pontificiam sunt conati. Sed istorum, ob exoticas opiniones, adeo vilis est auctoritas, ut ejusmodi patronis gloriari nemo ausit.

Dominus du Puy Tractatus undecim compilavit, à Regiis Administris, Advocatis, Laicisque compositos, quo tempore Gallia cum Romana Curia committebatur. Horum etiam Tractatum nonnulli auctores habent hæreticos. Cujus ponderis esse possunt auctores ejusmodi, quando de rebus merè Ecclesiasticis agitur?

Dominus de Marca, qui scripto confutavit Tractatus illos, iis in argumentis, quibus in sublimiorem apicem Francorum jura evexit, majoris esse nequit auctoritatis. Cùm enim in morbum periculosum incidisset, morsibus conscientiae vexatus, scripto instrumento retractavit, si quæ fortè legitimæ S. Sedis auctoritati contraria scripsisset. Nunc speciatim videamus, quantum prætenſæ hæ Libertates Schismati faveant.